

Tartalom :

**Mindenki adjon, -
mindenki kap!**

Adókesergő
az inség és halaszthatatlan-
ság jegyében

A szegény ember
ismerteti egy-két kapcsolatát a mai élettel

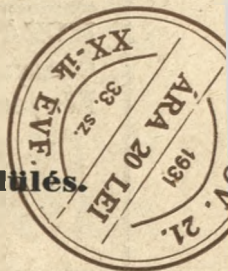
**November elsején tömegesen
kérték a lakbér leszállítását**

**Az önálló kenyérkereső
nőt rengeteg veszedelem
fenyegeti**

**Rádióhírek. Közgazdaság. Film. Utazás, üdülés.
Divat. Foto. Sport. Kozmetika.
Mosolyország stb., stb.**

CC-0. Central University Library Cluj

Kinlódás és fáradság nélkül

egy csapásra gazdag ember lehet. A Zsidó Kórházegyesületek sorsjátékának most folyó huzásában **közel hárommillió lej** kerül kisorsolásra és valamennyi nyeremény azonnal, készpénzben lesz kifizetve. Minden sorsjegyvásárlónak a legkomolyabb esélye lehet arra, hogy egy 100 lejes sorsjeggyel megüti a főnyereményt és így

száért egy milliót

nyerhet könnyű szerrel.

A nagy nyereményekre, így az egymilliós főnyereményre és a 200.000 lejes nyereményre csak ezután kerül még sor. A nyeremények kifizetését Erdély legnagyobb bankja, az ERDÉLYI BANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR Részv.-T.árs. CLUJ garantálja.

Kapható Koch Dánielnél és az összes dohánytözsdékben.

Vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!

Vezérképviselőt és biz. lerakat:

Hirschmann

ARAD,

Str. Gheorghe
Lazar No. 17.

Vegyen Kolozsvári Mentő sorsjegyet!

HUZÁS NOV. 22-ÉN

Össznyeremény : 4.000.000

Főnyeremény : 1.000,000

Egész sorsjegy Lei 100. Fél-sorsjegy Lei 50.— o-o-o-o Vidéki rendelések egész 119 lei, fél 69 lei előzetes beküldése mellett a főbizományoshoz o-o-o-c

ECKSTEIN TIVADAR
ARAD, STRADA VIDRA 1. INTÉZENDŐK.

Mindenki adjon, — mindenki kap!

Már hónapokkal ezelőtt országszerte elterjedt az a nagyszabású gyűjtőakció, mely Aradról indult el s amelynek élén Radu Cornél dr., az interimár bizottság elnöke áll. A téli inség leküzdésére indított gyűjtés kibővült, mert Radu dr., a társadalmi intézményekkel tárgyalásokat folytatott az akció kiterjesztése érdekében. Ezer és ezer ember áll munka nélkül, ezer és ezer gyermek nem jut meleg ételhez, meleg tűzhelyhez, pedig már nyakunkon van a tél, a segítség nem maradhat el.

Radu Cornél dr.
interimár-bizottsági elnök

A város vezetősége már a közeljövőben házankénti pénz és természetbeni gyűjtést indít s valószínűleg minden házba gyűjtőveket küld, amelyeket a város személyzete fog kikézbcsiteni.

Radu Cornél dr. ismételtén és hangsúlyozottán kijelentette, hogy a város területén történt gyűjtés eredményét kizáróan a város területén lakó inségesek felsegélyezésére logják fordítani.

Arad minden polgárának érezni kell a rendkívüli idők folytán ránehezedő felelősséget és bizonyára mindenki hozzájárul az inségesek, a hibájukon kívül munkanélküliek felsegítéséhez. Egyesek talán csak néhány leiel, mások jelentősebb összeggel járulnak majd a gyűjtéshez, ki-ki tehetsége szerint, mert minden ba-

**Rögtön szépít a világhírű
»Margit«-crem
GEA-KRAYER TIMIŞOARA**

nira szükség van ahhoz, hogy minél nagyobb eredményeket ér-
hessen el a Radu Cornél dr. segélyakció. Ezzel szemben nem
tehet senki sem közömbös, mert ezer és ezer ember sorsa függ
az adományoktól. A város vezetősége számol azzal, hogy a mai
viszonyok és a sok gyűjtés már igénybe vették
a közönséget, tudja azt, hogy a mostani súlyos
helyzet senkit sem kímélt meg, de mégis arra
kér mindenkit, hogy most, a legnagyobb szükség
idején, senki se tagadja meg a segítséget.

**Az akció segíteni akar mindenkin, aki
önhibáján kívül került a nyomorba,** hogy télen ne
legyenek éhes, rongyos, kétségbeesett emberek és ne legyenek
éhező, ruhátlan gyermekek. Mindazoknak, akik segítséget lát-
nak, érezniük kell, hogy a jobb sorsban élő embertársuk segít
kezet nyújt feléjük, mert csak így lesz türelmük és hitük kivárni
a jobb napokat és jobb jövőt. Ezen munkálkodik a segélyakció
és mi úgy hisszük, hogy Radu Cornél dr. primár nem hiába
fordul Arad polgárainak jószívéhez.

A szegény ember

ismerteti egy-két kapcsolatát a mai élettel

Az „Erdélyi Élet“ tudósítójától

Azt mondja a szegény ember:

— Nekem tulajdonképpen nincs szavam. Elismerem,
hogy nagyon sok tényező dolgozik értünk, szegényekért,
sőt ha jól számba veszem: majdnem minden
közéleti fórumon azt hallom, hogy elsősorban
a mi érdekeinkért szállnak sikra a vezérek.
Tulajdonképpen értünk fárad a közigazgatás,
értünk hoznak törvényeket, — mert mi va-
gyunk a gyengébbek — és értünk alakul meg
mindenféle egyesület. Mi vagyunk a jelszó, a
program, mi: akik nélkülözünk, akik lent va-
gyunk, akik nivón alul élünk. Ha üres perceimben végigné-
zek azon a magas lajtorján, amelynek alján én állok s amely-
nek csucsán a miniszter verekszik értünk: akkor eltölt va-
lami megnyugtató büszkeség.

Hiszzen itt mindenki a szegények sorsának megjavításán
dolgozik! Azért irtják a panamát, azért szerveznek nyomor-
enyhítő akciókat, ingyenebédeket, azért sürgetik a közmun-
kákat, azért üldözik az álláshalmazókat, a mamutfizetése-
ket, hogy nekünk megkönnyítsék az élet terheit. A jóindu-
latnak valóságos fergetege zug át naponta az egész társa-

Mielőtt cipőit be-
szerezné, okvetlen
nézze meg!!

IVÁNYI új cipőüzleté-
nek kirakata-
it a Dácia ká-
véházzal szemben. Hócipők nagy választékban.

dalmi őserdőn, hogy bennünket kiragadjon a nyomorból, előbbre lökjön és csendesebbre hangoljon.

Hát nem szép ez?

És talán nem is tudnám úgy szavakba önteni a magunk kívánságait, mint amilyen mesterien végzik el ezt önzetlen szószólóink. Ők már értik ezt a mesterséget, bizzuk csak reájuk. Értik ők a mi némaságunkat is.

Viszonya a hatalmasokhoz

— Ahol én élek, — kedves szerkesztő ur, az — valljuk be őszintén — a társadalmi mélység. Azonban itt ezen a tengerfenéken se szünik meg egy pokoli kin, amelyik oda-fent talán már békét hagy az embernek. Nem pusztul ki belőlünk az a vágy, hogy egyre feljebb jussunk. Érdekes, hogy nemcsak igen tisztelt közéleti vezérünkben él ez a hajlam, hogy rajtunk segítsenek, hanem bennünket is füt az a gondolat, hogy segíteni kellene magunkon. Ideális volna, ha megtalálnók egymás kezét.

— Vagy ez lehetetlen?

— Rajtunk hathatósan és gyökeresen nem lehet segíteni? A felénk lenyuló kéztől csak jóindulat, szép cikk, hatásos beszéd, — az álláspont leszögezése telik ki és csak részleges cselekvés? ... Nem teljes, egyetemes és az egész rétegeket felemelő, megnyugtató és boldogító cselekedetet?

Viszonya a politikához

— Nagyon nagy értéknek tartom, hogy egy vékony szál összeköt engem is a hatalommal. Van szavazati jogom. Választhatok. Megtisztelve érzem magam, amikor gyakorolhatom. Engem nem kell az urnák elé hajtani, mint a birkát: megyek én magamtól. Ha képviselőnk elsuhan melletttem pompás kocsiján: a járda széléről derüsen nézek rá. Szeretném neki megmondani, hogy én is reá szavaztam, de még nem ismer, ennél fogva hátrahúzódik az autóban, az ülésen, mert azt hiszi, hogy fixirozom.

— Ennél fogva beérem azzal a megható ténnyel, hogy én őt messziről tisztелеm. Ebből semmiféle károm nem lehet. Viharos elfoglaltsága belőle is kiölhet minden fogékonyságot, amellyel le tudna hajolni hozzám. Tartom tehát azt az álláspontot, hogy nekem kell megértőnek lennem vele szemben. Ezt meg is teszem.

Viszonya a gazdagokhoz

— A gazdagoktól nem várok semmit, mert azok se ismernek engem, én se ismerem őket. Olykor hallok róluk. Többször szó esik közöttünk mesés vagyonokról, óriási jö-

Mindenki vásárlóképes

RENAISSANCE divatáruház ÁRAI mellett!!

„CONSUM“ BEVÁSÁRLÁSI HELY.

vedelméről, pazarlásokról és hihetetlen szerencséről, — ezeket az izgató közléseket azonban úgy kezeljük, mint a költészetet. Ha sokat foglalkoznák a vagyonnal: megzavarna, elrabolná a nyugalmaikat. Mikor beszélgetek egy emberrel, akiről tudom, hogy milliói vannak: az az érzésem, hogy ő a milliók megszerzésén kívül még mindig reflektál valamire. Arra, hogy én alázatos legyek vele szemben. És érdekes, hogy erre engem a közhangulat is szorít. Olyan a közvélemény, hogy ez már így szokás. Nyom valami láthatatlan tömegéről, hogy ne normális, ne tisztesség tudó hangot használjak vele szemben, hanem ennél sokkal többet: alázatosat. Ez a fájdalmas.

Viszonya a felforgatókhoz

— Tudom, hogy kellemetlen korban élek, amikor minden szegény ember gyanus. Az irigység, az elégedetlenség, a felforgatás és a másénak megkivanásával gyanusítanak. És az igazságtalan vád onnan származik, hogy sorainkból kerülnek ki a tüntető tömegek, a szervezkedők, sikkasztók, elvetemült gazemberek és torradalmárok. Az ilyen szegények azért fordulnak elő sűrűn, mert ezeket rögtön felfedezik, portálják és nevüket jól megjegyzik, — szemben a tulnyomó többséggel, amelyik becsületes, névtelen és meg se lehet különböztetni egymástól, mert annyian vannak, mint a fűszál. Nem mi termeljük ki a felforgatókat. Reánk csak az árnyék hull vissza. Az a miénk belőlük: az árnyékuk.

Viszonya az árakhoz

— Persze, hogy drága minden és az árak rendesen fölfelé mennek. Az adó megy fölfelé, a fizetés lefelé. Az ember legalább magyarázatot szeretne találni erre, ha már védekezni nem tud, azért bujjuk a lapokat, meghallgatjuk a szónokokat, elolvassuk az illetékes nyilatkozatokat és írjuk a számtalan panaszos leveleket. Foganatja alig van valaminek.

Feleletet, hogy miért romlott el az élet, mi is csak részlegesen tudnánk adni! De mi nem is arra várunk, hogy megokolják: ezért és ezért kell felemelni a közszolgáltatások árát, hanem azt várjuk, hogy ne emeljék föl.

Viszonya a családhoz

Annyi kívánság, hiány, baj és békétlenség ellenére is a család az egyetlen menedék, ahol meg nem tépázott üstökkel hordhatjuk magasan a homlokunkat. A feleség, a gyerekek előtt a felelősség viselése majdnem nagygyá teszi a legkisebb szegény embert is. Milyen gyarló is az ember: örül

Kombine= Hálóing=
modern kivitel, **RUTTKAY & BOTYE** C É G
— olcsó ár, A R A D

annak hogy legalább a családi körben megmaradt a tekintélye.

— Isten őrizzen attól, hogy ez a kis család lássa, amikor munkáért sorba állok, vagy amikor hosszas kérés után üres kézzel utasítanak el. Azért komor az ember sokszor otthon, mert mikor otthon szeretettel veszik körül és tisztelik: felrémlik előtte az a másik jelenet, amikor kint munka nélkül küldték el.

Hol fordulunk meg leggyakrabban? . . .

Az adóhivatalban. Oda visszük a legtöbb részletet.

— Ha más vallomást várt tőlem, szerkesztő, sajnálom: azt nem mondhatom el.

Adókesergő

az inség és halaszthatatlanság jegyében

(Az Erdélyi Élet tudósítójától.) Reggel nyolc óra. A kerületi adóhivatal folyosóján emberek álldogálnak és a hivatal vezetőjére várnak. Ismerősök beszélgetnek, halk zsongással telik meg a folyosó és a szolga félhangosan magyaráz egy aktatáskás, idősebb urnak:

— Hiába, kérem! Ugysem lehet semmit sem tenni, az adót nem lehet halasztani, rendelet van rá kérem! A főnök ur sem tehet semmit, az előljáró ur sem, az adót be kell fizetni!

Az aktatáskás magyaráz. Olyan hével, mintha a szolga tehetne valamit az érdekében. Elmondja, hogy még házbérré sem telt, a felesége beteg és nincs egy banyja sem. Egyszerűen nem tudja, miből fizesse az adót. A szolga vállat von.

A többi csoportban is erről beszélnek. Hogyan? Miből? Ez hallatszik minden sarokból.

Végre nyolc óra után néhány perccel megérkezik a hivatal főnöke és az emberek kezdenek befelé szállingózni.

Mindegyiknek ugyanaz a panáza, a baja.

Caba pénzügyigazgató derék ember, nem ideges, mindenkinek van egy jó szava, helyesel, ha mondják neki, hogy nehéz idők járnak és maga is eseteket sorol fel az inség jellemzésére. De mikor az adóra kerül a sor, nem lehet semmit sem tenni. Azt mondja:

— Nézze, kedves uram, mit gondol, szednék én kényszerrel adót, ha nem volna muszáj? És szedne az állam,

Legujabb divatszövet, selyem és bársony, divat barchend, őszi ujdonságok!

Renaissance divatáruház

Bulevardul Regina Maria — Fótér.

ha nem kellene neki? Na, ugye nem, De hát a rendelet rendelet, az adót nem lehet halasztani! . . .

Közel véget is ér a tárgyalás Az idazgató nem adhat végletekig hatasztást: tessék a pénzügyminisztériumhoz fordulni, ha az ad, akkor az adóhivatal szívesen enged. De előre megmondják, hogy a pénzügyminiszter nem ad.

Mennek az emberek dolgukvégezetlen. Némelyik beenyugszik. — Hát, ha nem lehet, nem lehet — mondják és sóhajtozva lépkednek le a lépcsőkön. Egy előkelő ipari igazgató mondja :

— Álomban sem képzeltem, hogy én valaha adóhalasztást fogok kérni. Ezt az adót meg kell takarítani. épp-ugy, mint a házbért vagy a fiam egyetemi tandíját. Erre spórolni kell! De miből? . . .

Vannak aztán, akik nem nyugosznak meg ilyen könnyen a nem-lehetben!

Komisz dolgok is folynak délelőttönkint a kerületi adóhivatalokban

és ha a vezetők bölcsen és szándékosan nem engednék el a fülük mellett, amiket az emberek mondanak, tömegesen indíthatnák meg a különböző fajta „sértési“ eljárásokat. De az adóhivatalok vezetői arra az álláspontra helyezkednek, hogy az adóalany legalább dühönghessen a pénzéért. Amennyit akar!

Vannak néha tragikus esetek is és az embernek el kell mosolyogni bármennyire szomorú is az ügy. Fiatalasszony jön, lesírni az adót. Jó bunda van rajta, kis Pompadour-kalap fátyollal, körömcipő a lábán. Suciú János kerületi előljáró meg is jegyzi, hogy aki ilyen elegáns, az csak fizethet adót. Amit a jólöltözött fiatalasszony felett, az

kortörténeti okmányoknak

is beválik. Tehát :

— A bundát részletre vettük, egy banit sem fizettünk. Tessék, itt van a cég keresete, amelyben bíróság előtt követeli a bunda árát. Kalapot, cipőt és harisnyát egyik részletszövetkezetben vásároltunk, most egyeztünk ki velük, hogyan fogjuk fizetni a másfél év óta elmaradt és összegyűlt részleteket. A lakásunkat felmondtuk és elsején garzónlakásba költözünk. Miből fizessük az adót, miből? . . . Hogy ilyen elegáns vagyok? Muszáj, mert ha rosszul öltözködöm, még részletre sem kapunk semmit! . . .

„Mis. Románia 1931“ sem kaphat kegyelmet.

Forduljon a pénzügyminiszterhez.

Igy megy ez naphosszat. Emberek jönnek, emberek mennek és fogyhatatlanul ismétlődik újra meg újra a rengeteg kérdés: miből?

— **Bloch Janka szívesen válaszol a hozzáintézett kérdésekre felvilágosítással lapunk Foto Élet rovatában.**

November elsején tömegesen kérték a lakbér leszállítását

(Az Erdélyi Élet tudósítójától). Legutóbb rámutattunk arra, hogy Aradon rengeteg lakás áll üresen s hogy a lakbérleszállítási lavina megindult. Igen sok lakásban megmozdultak a butorok, hogy új helyet keressenek maguknak. Most arról számulunk be, hogy milyen az elscje utáni helyzet.

Először arra az érdekes tényre kell felhívni a figyelmet, amely a viszonyokra igen jellemző, hogy bár az elseje óta két-három hét telt el, a hurcolkodások még nem fejeződtek be. Viszonyilag sok lakás van, amelyet ezután hagy el a lakó. Természetesen majdnem kizáróan nagylakásokról van szó. Ismét sok nagylakást mondtak fel november elsejére, amelyet a háziurnak nem sikerült kiadni. Ezért a háziur nem olyan szigorú a költözés határidejének betartásánál, ha kéri, szívesen beleegyezik, hogy a szabályrendeletben a költözködésekre a nagylakásoknál megállapított 6 nap után még mindig ne legyen üres a felmondott lakás. Így azután még a hó végéig is sokan fognak hurcolkodni, természetesen azonban, hogy a hurcolkodások zöme már megtörtént.

Másodszor azt kell megállapítanunk, hogy november elsejével megint sok lakbérleszállítás történt. A lakók közül tömegesen fordultak lakbérleszállítási kérelemmel a háziurakhoz, akik a legtöbb esetben a kérést teljesítették. Sőt úgy értesültünk, hogy generális házbérleszállítások is történtek. Egyes bérházakban minden kérés nélkül, egyszerűen megértvén az idők szavát és azt a veszedelmet, amelyet a lakásfelmondás jelent, önként minden lakónak megfelelő arányban leszállították a lakbért. Olyan jelenség ez, amelyet minden háziurnak figyelembe kell venni.

Költözködés a szegénység jegyében

A novemberi költözködések különben a szegénység jegyében folytak le. Megnyilvánult a szegénység a költözködés módjában és az új lakásokban, ahová a költözködés történt.

A költözködés módjában azáltal nyilvánult meg a szegénység, hogy aránytalanul kevesen vették igénybe a hivatos butorszállítókat és ahelyett egy-két fogatú paraszt kocsiakat béreltek s azon szállították a butoraikat. A butorszállító vállalatok forgalma átlag 50 százalékra csökkent.

A közönség a nyitott kocsikat, az alkalmi vagy vad butorszállítókat kereste, mert ezek olcsóbbak. Az alkalmi szállítók feleannyiért vállalták a költözést, mint a hivatásos szállítók. Pedig a butorszállító vállalatok a múlt évhez viszonyítva már 30%-al csökkentették az árakat. Azt mondják, hogy az alkalmi butorfuvarozók azért szállítanak olyan olcsón, mert

felelősség nélkül dolgoznak s feleannyi munkáért fizetnek.

A szegénység végül abban is megnyilvánult, hogy a költözőknek mintegy hatvan százaléka kisebb lakásba ment és majdnem kivétel nélkül olcsóbb lakásokat vettek ki.

Butorszállítás kezyüben

A költözőkés azonban azt is megmutatta, hogy a szegénység nem mindenhová ér el. Vannak még szegény gazdagok, bár költözőknek és új, olcsóbb lakást keresnek. Drága és finom butorok, antik és modern dolgok voltak láthatók egy-egy pillanatra az utcán. Gyöngyöri lakásokat is megbolygattak. Költözőknek csakis takarékoságból. Hát ilyen előkelő és nagy urak előkelő és nagy lakásait természetesen butorszállító vállalatok költöztetik. S mivel a butorszállító vállalatok között a csökkent forgalom miatt elég éles verseny folyik, az egyik vállalkozó érdekes ötlettel lepte meg főuri kundschaftját. Nem tett mást, mint ráparancsolt a munkásokra, hogy kezyüben kell itt dolgozni. Elképzelhetjük, hogy a szóbanforgó uriaszony mekkorát nézett, amikor a nehéz iróasztalt emelni kellett, a munkás megszólalt: pardon, előbb felhuzom a kezyümet. Az ötlet óriási, valószínűleg külföldi találmány és a boldog vállalkozónak a finom és érzékeny szívé asszonyok rokonszenvét a költözőkésnél a megbízatást mindig elnyeri, ha nem lesz túl drága.

A butorszállító k panaszai

A lakás és butorszállítás kérdése körüli utazásunk közben alkalmunk volt beszélni egy közismert szállítóval, aki amellet, hogy megerősítette az egyéb butorszállítóktól hal-

Fényképezőgé p ?

friss filmek ? lemezek ?
papirok, vegyszerek ?

BLOCH H. ftotház

Arad. — Telefon 126. szám.

ÓRIÁSI KEDVEZMÉNY VEVŐIMNEK!

Nálam vett filmeket és lemezeket ingyen előhívom és másolom. Vidéki rendelések azonnal elintézve. Csomagolás ingyen.

Iott panaszokat, érdekes körülményre mutatott rá. A költözködéseknél sokszor zavart okoz az, hogy elseje, általában a költözködési nap szombatra esik, illetve, hogy november 2. halottak napja. Megtörténik ugyanis, hogy a zsidó lakó azért mert szombat van, nem hajlandó költözködni, a lakást nem üríti ki, úgyhogy a keresztény új lakó nem tud beköltözni. November 2-val is voltak fennakadások, mert ugyancsak azazal az indokolással, hogy ünnep van, 2-án meg se mozdultak.

Meg kell még említeni, hogy panaszhangzott el az autófuvározók ellen is. Az autófuvározók szintén hozzájárultak a butorszállító vállalatok forgalmának csökkentéséhez.

Ha már a költözködésekről van szó, meg kell még egy érdekes dolgot említeni. Több butorszállítótól hallottuk, hogy egyre több külföldi honosságú gyárigazgató, szakmunkás, mérnök költözködik el Romániából haza. A válság tipikus tünete. Valóban akármilyen témáról is legyen szó, az ember a gazdasági válság érdekes jeleit megtalálja, úgy az üres lakásokban, a bércsökkenésekben, a butorszállításokban, mint a külföldiek hazaköltözésében.

Az önálló kenyérkereső nőt rengeteg veszedelem fenyegeti

Az Erdélyi Élet tudósítójától

— Valljak? ... Őszintén és bátran? ... Mondjam el a nyilvánosság előtt, hogy a kenyéremet milyen örvények fölött táncolva keresem meg? Nem lesz ebből baj — kedves szerkesztő ur? Nem ismer magára majd a főnököm? Kiteszi a szűrőmet, ha megtudja, hogy nekem járt el a szám! Vagy minden önálló nő sorsa egyforma? ... A barátnőm is panaszkodik, hogy míg illatszerüzlete volt, hogy csak az idegen férfiak bántják az önérzetét. Amióta bement hivatalba és feladta önállósági és függetlenségi elveit,

azóta fordult csak igazán nagyot vele a világ.

— De nehogy azt higgye, hogy a becsukott illatszerüzletből csak úgy besétált a hivatalba. Hogy várta az írógép és hogy kitárult előtte az ajtó.

A befolyásos férfinál

— A Kálvárián át jutott el a hivatalszobáig s első stációja a befolyásos férfinál várt reá. A befolyásos férfinál éppen nagyon unta a közéleti dicsőséget, amikor a barátnőm megjelent nála. Nagy megértést tanúsított a barátnőm sulyos helyzete iránt. A barátnőmet könnyekig meghatotta a nagy ember jósága, aki megkérte: hajtsa a vállára könnyes arcát és sirja csak ki magát ott jól.

— Az asszonynak lassan elapadt a könnye s nem engedte, hogy a nagy férfinál mellére vonja a szőke fejet. Viszont

a nagy férfit nem tehetett róla, de benne is apadni kezdett a jószág. Fagyos lett. Az asszony kétségbeesetten fedezte fel a gyors és riasztó változást. Mit tegyen? ... A kölcsönös leleplezés után üres kézzel menjen el, mondjon le a nagy férfit protekciójáról, zuhanjon vissza a nyomorba? ...

— Mit tehetett szegény? ... Könnyein át bizonytalan mosolyt menesztett a fagypontra felé távozó befolyásos férfit után. Mibe került ez a mosoly neki! ...

Egy név ragad az asszony jó híréhez

— A hivatalban nagy respektussal fogadták. Azt hitte a balga, hogy ez a nagy részvét az ő szerencsétlenségének szól. Hálásan pislogott érte mindenkire. Két hét múlva az egyik kolleganője, aki az ő helyébe akart kerülni, gyöngéden szivenszurta a befolyásos férfit nevével. Azt kérdezte, hogy mit csinál az a jószág, az a nagylelkű, az a bőkezű X. Y., aki őt besegítette.

— Tiltakozott. Magyarázott. Hogy X. Y. valóban nagylelkű és nemes és lovag volt. Erre kinevették. Ugyan édesem — intették le: ne mókázzék velünk. Örüljön, hogy egy ilyen jó névbe kapaszkodhat! ... Hát örült szegény. De még hogy. A vőlegény is. Mert annak is siettek névtelen levélben tudomására adni.

Elpárolog a tisztelet

— Az egyik kolléga vacsorára hívta, a másik sétálni akart vele, a harmadik a mozit ajánlotta fel, a negyedik külföldi munkát ígért neki. Főnöke eleinte leültette. Most hagyta, hogy álljon. És az adósságai iránt érdeklődött. A hivatalban találkozott régi ismerőseivel, akik kitörő örömmel fedezték fel, hogy kenyeret keres és sok mindenféle tanácsot adtak neki. Főképpen attól óvták, hogy kivel álljon szóba és nagyon válogassa meg azt, akivel esetleg elmegy színházba, vagy a moziba. Nekik például ma éppen van két szabad órájuk — velük csak igazán elmehet.

— Azelőtt ilyenről szó se volt. Csk mióta hivatalba járt, azóta ostromolják ilyen megalázóan.

Kellemetlen kérdések

— Van egy új kalapja, megkérdik: Ki vette? Olcsó kölcsönt locsol a zsebkezdőjére: kitől kapta? Látták valahol

Figyelem !!

Paplan és matracz készítő üzememet okt. 1-től újból megnyitottam. Deák F.-ucca 12.

VÖRÖS JÓZSEF
paplanos.

Hölgyek figyelmébe!

Fűzők, gyógykötők, gummi-fűzők és melltartók minden elfogadható árban beszerezhetők

Splendid fűző üzletében.
Miklós Józsefné Fötéri Minorita-p.

este, mikor villamosra szállt: hol volt? Beszélget egy urral a folyosón: ki volt az? Telefonáltak neki: mit kértek tőle?

Ellenszolgáltatások

— És kérjen csak valamit! Forduljon elő csak az, hogy neki van valami apró ügye. Őt mindenki felkéri szíveségi szolgálatra. Ő mindenkihez kedves kell, hogy legyen. Mert, ha nem kedves, akkor üldözni kezdik. Kihagyják a jutalmazásokból. Elfeledkeznek róla, amikor hozzájuthatna valami kedvezményhez.

— S aztán ő terjeszt elő valamit. Hogy elszeretne menni délelőtt a fogorvoshoz, mert fáj a foga. Majdnem megvizsgálják, hogy igaz-e? Részletfizetéshez kell a hivatal igazolása? . . . ez nagy ügy, igen nagy dolog! . . . Ezért hizelegni kell. Ezért hat fórumot is végig kell kilincselni.

— Előmenetel? . . . állom.

Fizetés

— Erről jobb nem beszélni: Ebből kell fizetnem a házbért, az előleget, ruha, cipő számlákét, fehérneműt, — fűteni világítani és főzni. És tartom az édesanyámat. Persze, hogy nem futja. Persze, hogy álláshalmozó vagyok. Délután és éjszaka másutt dolgozom. Azaz a barátnóm. Vagy én is éppen így vagyok? . . . És a többiek is, akik olyan szépen tudnak mosolyogni, mikor démonoknak nevezik őket? . . .

— Ne nézze úgy a szvetteremet, kedves szerkesztő ur, — tavalyi, ujra nem telik.

Figyelmeztetjük,

hogy későn bánja meg,
ha ajándék tárgyait nem

FISCHER

Aruink szépsége,

áruink olcsósága

verhetetlen !!

üveg- és disz-műáru
üzletében vásárolja. Ha-
talmos árukészlet már-
kás porcellánokban,
művészi kristályüvegek-
ben, praktikus háztar-
tási cikkekben. :: ::

Hölgyeim és uraim,

— heti hireinket közöljük

— A Wagons-Lits Cook utazási iroda rendezte először a népszerűvé vált, rövidebb terminusu csoportos kirándulásokat és körutazásokat. A közönség ilyenformán olcsó pénzért, a legcélszerűbben, leghasznosabban, legszórakoztatóbban tölthette ki szabadságát vagy a rendelkezésére álló szabad időt. December 15-ig a londoni motor és kerékpár kiállítás alkalmával ismét összeállított egy társas-, lehet azonban egyéni-kirándulást, mely circa két hétig tartana és mindössze 17.000 — leibe kerül. Az utazás Berlinen keresztül történik, ahol 2 napot töltenek az utasok. Szakszerű kalauzok bemutatják úgy a német, mint az angol főváros nevezeteseit a kirándulóknak, ezenkívül azonban a környékek felkeresése is programban szerepel. Az utazási költségben minden kiadás bennfoglaltatik Aradtól Londonig és vissza. Részletes felvilágosítást készséggel nyújt a WagonsLitsCook aradi kirendelt-ége.

— Más. „Juliette“ címen díszes kötött és kötöttszövött áru üzlet nyílt meg a Neuman-palotában, melynek tulajdosa Rácz Gyuláné aradi uriaszony. Ez az izlésesen berendezett, kitűnő árukban bővelkedő üzlet méltán illeszkedik be a főtéri pompás, haladó irányú üzletek keretébe s nem csalódunk, amikor jövőt jósolunk az új alakulatnak.

— Más. Az előnyösen ismert temesvári Orient textilengros cég, mely a maga nemében a Bánát egyik legszámottevőbb textil üzlete és állandóan szoros üzleti kapcsolatot tart fenn több ezer kiskereskedővel, külföldi mintára közvetlen kontaktust keresett a vevőközönséggel is ezért „Goldhaus“ néven detail üzletet nyitott Temesváron, mely ott már fogalomrá vált. Minden tekintetben beváltotta a hozzáfűzött reményeket és olyan szenzációs eredményt produkált, amilyen mostanság a legnagyobb ritkaság. Ez indította a céget arra, hogy kiterjeszkedjék Aradra s itt piacot létesítsen. Az első hetek eredményéből konstatálható, hogy a vezetőség nem csalódott tervében: Arad közönsége azonnal felismerte ennek az üzletnek előnyeit, így többek között azt, hogy viszonteladási árban szeresheti be szükségleteit s ezáltal tekintélyes összeget takarít meg. A „Goldhaus“ nagyáruház v. József főherceg-u. 11. sz. alatti aradi üzlete valóban megérdemli azt az elismerést, mely a megnyitás óta irányában minden oldalról megnyilvánul.

— Hölgyeim és uraim... hireink közlését befejeztük.
Speaker.

! Autóalkatrészek, „Indian“ és Royal !
• Cord autóköppenyek a legolcsóbban •
Motor Delta K E L L Y Zsigmond
STRADA ALEXANDRI (SALAC-UCCA) No. 5.

Közeledik a karácsony, —

üdv az olvasónak

Mint minden évben, az idén is, gonddal, szeretettel, odaadással munkálkodtunk azon, hogy karácsonyra olyan értékes ajándékkal lepjük meg közönségünket, amely méltó ahhoz a szoros és elválaszthatatlan kapcsolathoz, amely bennünket összefűz. Ezért jelentjük tisztelettel az Erdélyi Élet közönségének, hogy már készűl a Karácsonyi-Album, amely tartalmában, kiállításában és praktikusságában egyformán szolgálja minden olvasó izlését, tudását és örömeit.

A Karácsonyi-Album lesz az a diszmunka, amely karácsonyra hagyja el a sajtót, hogy a kiadóhivatal eljuttassa ezt a kedves ajándékot minden előfizetőnkhez és hogy ezzel a pompásan illusztrált munkával nemcsak időszerű olvasmányt, hanem gazdag tartalmu és maradandó értékű emléket adjunk mindenkinek.

Az volt az elgondolásunk, hogy olyan bőséges tartalmu, érdekes és változatos emlékkönyvet nyujtsunk megfelelően szép kiállításban a közönségnek, amely a legkiválóbb erdélyi magyar ujságíróknak munkáit tartalmazza. Ezzel a szép Karácsonyi Albummal csak kifejezést akarunk adni annak a köszönetnek, amellyel közönségünk iránt természetszerűleg tartozunk.

Az „Erdélyi Élet” közönsége, amely két évtized óta páratlan hűséggel, lelkes szeretettel és igaz barátsággal áll ennek az ujságnak az oldalán, jól tudja, hogy mindenkor az volt a célunk, hogy minél jobban kielégítsük és szolgáljuk igényeit és érdekeit. Ezt tesszük most is a Karácsonyi-Albummal, mint ahogy ezt cselekedjük az „Erdélyi Élet” minden számával. mert azt érezzük hivatásunknak, hogy a legjobb ujságot és a legigazibb barátot juttassuk el Erdély magyar olvasóközönségéhez. A nagy célok és eszmék, amelyekért harcolunk és küzdünk és amelyeknek tántoríthatatlanul hűséges szolgálói vagyunk, a magyar erkölcs és szellem szolgálata irányítják mindenkor munkánkat és ahogy ezek az elvek érvényesülnek az „Erdélyi Élet” minden cikkében és sorában, úgy ennek szolgálata és kifejezője lesz a Karácsonyi Album is.

Amikor bejelentjük a Karácsonyi-Albumot, csak arra kérjük az „Erdélyi Élet” olvasóit, hogy értékeljék, szeressék munkánkat, mint ahogy eddig cselekedték és hogy fogadják a Karácsonyi-Albumot ezzel a jóindulattal, amilyen lekesedéssel dolgozunk azon, hogy ez a munka minél értékesebb és szebb legyen. A Karácsonyi-Album karácsonyra jelenik meg és az „Erdélyi Élet” minden előfizetője ingyen kapja meg. Kérjük előfizetőinket, hogy szerezzenek mentől több hivat és barátot az „Erdélyi Élet”-nek, mert minden egyes új előfizető lapunk erejét növeli, már pedig, ha valaha szükség volt megbízható magyar sajtóra, akkor most kell éreznie mindenkinek, hogy mekkora hivatás és milyen munka és feladat vár reánk.

Színház és Film Élet

Készülnek a Paramount slágerbombák

Copyright by Erdélyi Élet and Paramount Publix Corporation New-York

Mi történik Hollywoodban? Milyen filmeket készítenek elő a nagy filmvárosban, amely mindig meglepetésekkel szolgál a világnak? A Paramount-gyár készülő filmjei közül már most kiragadhatunk egyeseket, melyeknek tárgya és szereposztása előre is fokozott érdeklődést válthat ki a moziközönség körében.

TALLULAH BANKHEAD

(Paramount)

Szenzációt ígér Marlene Dietrich új hangosfilmje: a Sanghai-Express. Marlene nagy művészetének izgalmas, kalandos cselekmény képezi keretét. A rendezés ismét Josef von Sternberg kezében van, aki a „Lángoló szívek”, a „X. - 27” és az „Amerikai tragédia” alkotója volt. Harry Hervey eredetije után Furthmann Gyula, a „Marokkó” és a „Lángoló szívek” szövegírója írta a Sanghai Express szövegét is. Clive Brook a partnere Marlene Dietrichnek, aki ebben a filmben szép és előkelő hölgyet alakít. Brookkal, aki angol tisztet játszik, a Sanghai-Expressen ismerkednek meg. A film legizgalmasabb része az a jelenet, ami-

kor az utasokat arra kényszerítik, hogy sorshuzás útján állapítsák meg, melyiket végezzék ki közülök egy kínai tábornok fiának

megöléséért. — Marlene Dietrich mellett, aki csak nemrégiben írta alá hosszulejártu szerződését a Paramounttal, ebben a filmben még egy színésznő játszik, akinek sokan örülnek. Anna May Wong, aki tehetségéért és kü-

Clive Brook
(Paramount)

lönös, idegenszerű bája miatt nálunk is nagy szeretetnek örvend,

hívei nagy bánatára már hosszabb idő óta nem szerepelt. A színpadnak szentelte ugyanis magát és több darabban fellépett Newyorkban, ahol valósággal ünnepezték. A Paramount most állandó tagjai sorába szerződtette és a Sanghai-Express-ben főszerepet játszik. Sternberg rendezői művésze az ő tehetségét is a legmagasabb foku kifejlődésre készíti.

☐ Maurice Chevalier-ről annyit közölhetünk, hogy új hangosfilm operettjének felvételeit megkezdte. Ideiglenes

Uj góri csillag
Hollywoodban
Claire Dodd

címe: „Egy édes óra Veled”. Zenéjét Oscar Strauss írta, aki nem kis mértékben járult hozzá a legutóbbi Lubitsch-Chevalier nagy diada-

ához: „A nevető főhadnagy” vilagsikeréhez. Lothar Goldschmiedt német szinpadokon sokszor játszott vigjátéka, a „Csak álom” című képezi a film tárgyát, amelyben Maurice Chevalier egy körülrajongott orvost játszik. A „Királynő férje” óta Chevalier a világ legnépszerűbb filmszínésze. Ez abban is kifejezést nyer, hogy róla készítik a legtöbb karrikaturát a világon.

ROBERT MONTGOMERY in
"OUR BLUSHING BRIDES"

Robert Montgomery Metro-sztár, aki legutóbb futott be a nagy sztárok közé. Foto M. G. M.

Nagyon valószínű, hogy az „Egy édes óra Veled” női főszerepét Jeanette MacDonald veszi át, aki a „Királynő férje” és a „Monte Carlo” főszerepeit is játszotta. Az új Chevalier—MacDonald kombinációt szerencsésnek mondhatjuk, mert a „Királynő férje” nagy sikere már megmutatta, hogy milyen eredményre vezethet ennek a két művésznek együttes szereplése. Jeanette MacDonald, aki egy időre megszakította filmszereplését és európai körutra ment, ahol revükben lépett fel, most új szerződést írt alá a Paramount Gyárral. Jeanette MacDonald azok közé a színésznők közé tartozik, akiknél a szépség és a nőies báj, kiváló tehetséggel és énekművészettel párosul. Hálásak lehetünk a hangos-filmnek, hogy alkalmat adott ennek az elsőrendű művésznőnek az érvényesülésre. A művésznő nagy népszerűségét mutatta az a tomboló fogadtatás, amelyben európai útja alkalmával mindenütt részesítették. Egyenlőre két filmoperettre szerződött a Paramounthoz. Előreláthatólag mindkét filmet Lubitsch fogja rendezni. Ezért jogos a remény, hogy Hollywood a közeli hónapokban néhány újabb gyöngyét fogja produkálni a könnyűfajsúlyu hangos filmművészetnek.

Diefrich, Chevalier, MacDonald, Anna May Wong, Lubitsch, Sternberg, Oscar Strauss, a film legjobb nevei találkoztak össze a Paramounth új hollywoodi produkciójában és az új filmek, amelyeket tőlük várhatunk, bizonyára fényes bizonyítékai lesznek annak az elvnek, hogy a jó film még ma is nemzetközi sikerre számíthat.

BUTORKÖZPONT
MÜBUTORIPAROSOK BIZOMÁNYI LERAKATA,
ARAD, BULEVARDUL REGINA MARIA No. 22.

Szép kabátot viselni kellemes tudat!

Érezze magát Ön
is kellemesen!

Bibliography / Central University Library Cluj

Női- és férfi-ruha- és
kabát-szövetek, sely-
mek, bársonyok, fla-
nellek, fehér-árak a

„GOLDHAUS”-ban

Temesvár : Belváros. Erdő-ucca 5.

Arad : volt József Főherceg-ut 11.

A színház munkája huszonnég órán át

(Folytatás)

A technikai előkészítés összes izgalmain túl van már, mikor meglehetősen följazott idegekkel, odaszól a főügyelőnek, hogy rendezhetjük. Éles csengőjével a társalgóba, öltözőkbe, a színház

Lawrence Tibett, a világ legjobb baritonisája, akit a „Sasok éneké”-ben ismertünk meg legközelebbi éneklofilmje „A hercegnők hadnagya” — Foto: Metro

összes helyiségeibe csönget. A színészek álmosan, fáradtan szalpingoznak be a gyengén világított színpadra, a zenekar hangolni kezd. A rendező harsányan kiált: világítás! A világító fülkében kattannak a kapcsolók s a ragyogó fény egy pillanat alatt kiüzi az álomosságot a lumpok szeméből, a komikus még lead egy általa egész ujnak nevezett megfelelt régi viccett, az egyik görög még nyafog a balettmesternek s felmentést kér mára a tánc alól, a karmester még instruálja a posaunistát, hogy a harmadik szám-

ban gé helyett giszt fujjon, a kellékes még kicseréli a törni valóvázat, a bonviván még káromkodik egyet, a primadonna a bokáit fászlizza, az egyik kórista még papirból utolsót harap a vajaskenyereből, de már a rendező átment a kishidon, amelyet a színpadot a nézőtérrel összeköti, tapsjelet ad, a karmester pálcájával kopog, a főügyelő fölordit: készen vagyunk! A sugó megnyomja az előfüggöny csöngetyügombját s felharsan az ouvertür a zenekarban. A próba megkezdődik.

Marlene Dietrich (Paramount)

Énekszámokként, jelenetekként, táncokként, sokszor ismétlik meg a darab részleteit, különösen a főpróbák előtti emlékpróbákon, amíg nem megy kifogástalanul. A próbák rendszerint tíz órától kettőig tartanak, de igen gyakran próbálnak négy-öt óráig is, is ebédszünettel. A darabokból olvasó-, rendező-, emlék- és főpró-

bákat tartanak. Az énekes daraboknál ezeket a próbákat ének- és táncpróbák előzik meg. Mielőtt egy darab betanulásához kez-

dnek, diszletpróbák és kosztümpróbák is vannak s a főpróbák előtt kerül a sor a világitópróbákra. Azután még a ruhapróbák, a szabók, a szűterek, meg a piperésboltok jönnek. A fodrász, a manikűr is délutánra marad és hogy el ne feledkezzünk, délután jön a szereptanulás, estefelé az énekmester, úgy, hogy mire hét órára a színházba ér, bizony igen gyakran fáradtan dől le öltözőjének pamlagára tíz percre, hogy aztán elkezdje a festést és öltözködést, az esti előadás-hoz, amely rendszerint nyolc órakor kezdődik. Az előadás rendszerint tizenegy-tizenkét óra között ér véget. Lemaszkírozás és átöltözés után a színészek csak éjjel felé kerülnek haza, a jól megérdemelt vacsorához.

A Dietrich lábak erős konkurransze: Juliette Compton

(Folytatjuk).

AZ IPAROS OTTHON SZINPADA

Az Iparos Otthon műkedvelő szinpada vasárnap kezdte meg idei szezonzját a „Bölcsődal” előadásával. Akik végignézték ezt a bemutatót, meglepetéssel állapították meg, hogy amit az Iparos Otthon gárdája produkált az már nem műkedvelés, hanem művészet.

Négy évvel ezelőtt az Iparosok régi termében műsoros estéket rendeztek ifjak és lányok. Ének és táncszámot adtak elő, majd kisebb tréfákat is. A fiatalok mindig jobban belejöttek a színészkedésbe és mindig komolyabb feladatokra vállalkoztak. Első kiváló produkciójuk a Nagy Galeotto című kis ópera előadás volt, melyet Buja Sándor dr. tanított be. Nemsokára felépült az új Iparos Otthon fényes nagyertermével és szinpadával, mely lehetővé tette háromfelvonásos szindarabok előadását is. Bekapcsolódott a műkedvelő mellé az iparos dalárda, melynek segítségével már operettek adhattak elő. A gárda egyre fejlődött és kialakult egy kis színtársulat.

Az Iparos Otthon szinpada négy embernek köszönheti keletkezését és fennmaradását. Ez a négy ember lelkes kulturmunkása Aradnak, akik nem kímélték költséget és fáradságot, hogy megteremtsék az iparosoknak ezt a fontos kulturizményét. Elsőnek kell megneveznünk Reinhart Gyulát, az agilis iparosvezért, aki korát meghazudtoló frissességgel dolgozik az iparosok művelődéséért. Az ő figyelme mindenre kiterjed. A gazdasági szükségletek kielégítésre megalkotta az Iparosok Hitelszövetkezetét, a némes szellemi szórakozás céljára pedig a műkedvelő szinpadot. És nem hiányzik egyetlen előadásról sem.

Hü segitőtársa Bakács Miksa, mindenben vele dolgozik. Ő intézi a műkedvelő szinpad anyagi ügyeit. Bakács Miksa ügyes pénzügyi vezetése tette lehetővé, hogy bár az idők folyamán a szinpad sok ezer lejjel járult hozzá az Iparos Otthon építéséhez és berendezéséhez, mégis szinpada olyan izléses, hogy akármelyik kamaraszínházzal felveheti a versenyt.

A zenekar és a dalárda betanításának és vezetésének szinte emberfeletti munkája Buja Sándor dr. vállain nyugszik. És ő bírja. Egymásután tanítja be a legnehezebb klaszszikus operettek, amelyeknek előadására ma még a színház sem vállalkozik. Most például a „Cörnevillei harangok”-at készíti elő, amelynek bemutatója december 6-án lesz.

Végül, de nem utolsó sorban említjük Bodnár Józsefet, a fáradhatatlan rendezőt, aki betanít szervez, műsört csinál, diszletez és sugja is az előadásokat. Aki nem csinálta még, nem is tudja megérteni, hogy micsoda sziszifuszi munka ez. Bodnár József izlése, ügyszeretete és buzgalma törhetetlen és szerénysége mellett bámulatos.

Ilyen vezetőség mellett nem is csoda, ha sikereket ér el az iparosok műkedvelő gárdája, melynek kiváló tagjairól legközelebbi számunkban emlékezünk meg. **Lendvay Ferenc.**

Az arádi Iparos Otthon színháza

Érdekességek a filmek világából

Hihetetlenül hangzik, de tény, hogy a filmszillagok minden pénzüket jövedelmező vállalatokba fektetik. Kevesen hiszik el, de mégis valóság, hogy Mary Pickford bankot vezet szabad óráiban, hogy Bessie Love egy tejvállalat tulajdonosa, hogy Cecil B. de Mille tulajdonát képezi a los-angelesi Biltmore Hotel és ugyancsak az övé Kalifornia legnagyobb garázsa, a Grand Central Garage. Egy másik híres rendezőnek sóaknája van és só-eladással foglalkozik.

Universal görlik (Filmcentrala Temesvár)

Ez az üzlettel való foglalkozás a hangosfilm térhódítása óta még népszerűbb lett, mert csak most látták igazán a filmszillagok, hogy mit ér a világhír és a népszerűség, hogy milyen gyorsan bukhatnak meg a legfelkapottabb sztárok is, hogy mennyire szükséges a filmezéssel szerzett pénzt okos és biztos vállalatokba fektetni. Ha eljön a bizonyos nap, amikor visszakell vonulniok — és egyszer minden sztár visszavonul, — legyen mit a tejbe aprítaniunk . . .

Németek közül jelenleg a legnépszerűbb Hollywoodban Paul Morgan. A kiváló német komikus szerződötött tagja az egyik amerikai filmgyárnak, ahol kizárólag vígjátékokban szerepel. Az ő főszereplésével több vidám cow-boy filmet készítettek és Paul Morgan valósággal rajong az indiánokért Minden indiánt felkutat a filmvárosban és mindegyikkel elszívja a békepipát. Az egyik törzs tiszteletbeli főnökévé választotta meg őt azért, mert

amióta Hollywoodba érkezett, minden eszközt megragadott, hogy az indiánokat a filmnél támogassa.

Paul Morgan nagyszerű lovas és ezért is szeretik az indiánok. A „chaps“ nevű cow-boy nadrágot azonban nem nagyon szívesen viseli, mert soványnak igazán nem nevezhető alakját igen kellemetlenül feszélyezi.

A nagyszerű komikus azonban nemcsak játszik, hanem is Hollywoodban. Néhány hete fejezte be igen ötletes film-scenáriumát, melynek címe: A drótnélküli riporter.

A nagy kánikula hatása alatt Cecil B. de Mille, a hírneves rendező érdekes ötletre adta a fejét, miközben fényesen berendezett yachtján pihente ki a filmrendezői tevékenykedéssel járó fáradalmakat. A nagy elfoglaltságu direktor filmrendezés közben időt talált arra, hogy egy érdekes találmányt kieszellen, amely lehetővé teszi, hogy bárki kevés költséggel leszállhasson a tenger fenekére anélkül, hogy a nehézkes buvárruhát magára öltse. Cecil B. de Mille egy sisakot tervezett, melyet a fejére illesztve, bármely ruhához légmentesen odalehet erősíteni. A sisakban a szokott módon két gummicsovön át szivattyuzzák a friss levegőt és máris kész a tengeralatti sétákra alkalmas felszerelés. A rendező és a meghívott társasága már többször szállt le 60 láb mélységre a tenger szine alá, szerinte az ilyen tengeralatti séták a legérdekesebb élményei közé tartoznak.

Schubert „Tavaszi felhők az égen“ című képből

Wallace Beery olyan pályát futott be az amerikai filmnél, amire még nincsen példa. A kiváló színész eredetileg bohóc volt, majd filmgyárakban intrikus szerepeket játszott. Később minden átmenet nélkül vigjátékszínész lett. Nagyszerűen bevált és kitűnő nevetető lett. Ő, ki röviddel, ezelőtt még ellenszenvet keltett, ha a mozivásznon megjelent, egyszerre hangos nevetésre fakasztotta a nézőket. Ezzel azonban még nem fejeződött be fordulatokban bővelkedő kar-

rierje. Amikor Lon Chaney meghalt és a Metro megfelelő jellemszínészt keresett, örökére megint Beeryt vették elő. És mint karakterszínész is kitűnően bevált.

Hányszor láthatunk e filmen finom ebédeket és vacsorákat és ilyenkor bizony sokan irigylik a szereplőket. Pedig nem is olyan jó az, amit esznek. Itt vannak például a finom husok, azaz a finomnak látszó husok. Tudnunk kell, hogy úgy a egyszerű fényképnél, mint a filmnél a piros szín fekete a képen és így a hus a filmen feketére változik és gusztustalan lesz. Valódi húst tehát nem lehet a szereplők elé tenni, viszont azt meg senki sem kívánhatja tőlük, hogy papírmassé húst egyenek. Azért találták ki, hogy a filmhusokat cukorból készítsék el. A megfelelő színűre festett és husalakúra formált cukorhus nagyon jól hat a filmen. Elképzélhetjük, hogy milyen jó is lehet ez. Ugyanigy eddig senki sem tudta azt, hogy a virágok a filmekben sohasem valódiak. A filmfelvételeknél, mint köztudomású, óriási, nagy fényerejű reflektorokat használnak és ezek nemcsak világítanak, hanem kibírhatatlan hőt is fejlesztenek. Ettől a melegtől nagyon sokat szenvednek a szereplők, de ugyanakkor minden reflektor lényébe állított virág egy két perc alatt elfonnyad. Művirágokról kellett tovább gondoskodni. Erre a célra azonban sem papírt, sem viaszt nem lehet használni. Végül egy filmfel-találó — ugyanaz, aki a cukorhúst találta fel — olyan masszát készített, amelyből a legtökéletesebb „élő“ virágot lehet készíteni. — Az énekes sztárok diétája. Csak kevesen tudják, hogy az operai sztárok élete nem csupa pompa és fény és hogy milyen drákói szigorral kell örködniök egyetlen kincsük, a torkuk fölött, amely a megbecsülhetetlen értékű hangszálakat magában rejt. Érthető, hogy minden operaénekesnek saját receptje van, amellyel állítólag megtudja óvni a hangját. Ugyancsak a legtöbb operaszta szigoruan ragaszkodik ahhoz a diétához, melyet orvosszakértők és specialisták neki ajánlottak. Lawrence Tibett a Metropolitan Opera híres énekese, akit a „Sasok éneké“-ben láttunk először és „Tékozló“, valamint a „New-Moon“ (Uj hold) c. filmjei révén világnévre tett szert, éneklés előtt pl. mindig egy pohár limonádét iszik. Ugyanezt teszi Grace Moore is, aki ugyancsak a Metropolitan Operából származott Hollywoodba és legközelebbi filmje a „Jenny Lind“. Ez a kiváltságos művésznő, aki Amerika legjobb szopránénekesnője, éneklés előtt legalább hat órát koplal és limonádén kívül egyebet nem vesz magához.

Generációk vándorlása Hollywoodba. Az idegenverziók gyártása nemcsak a híres férfiakat csábítják Amerikába, hanem azoknak gyermekeit is. Strauss Oszkár korunk egyik legismertebb zeneszerzője a Metrohoz szegődött és Jenny Lindnek, a „svéd pacsirtának“ életéből merített hangosfilm zenei megkomponálását máris megkezdte. Az apa után most a fiu is utnak indult Hollywoodba. Strauss Ervin, a világhírű componista 19 éves fia, aki apja nyomdokain halad, fiatal kora dacára máris sikereket ért el, mert „Dank an mich“ című első operettje most került bemutatásra a berlini Thalia színházban, hol óriási sikert aratott. Valószínű, hogy a Metro az apa után a fiát is leszerződteti.

AZ ARADVÁROSI MOZIK

ELŐZETES JELENTÉSE

Éjtéli szerelem

Többszövegű szindarab elképzelve; az idegen szó a színházban csak mint a komikus forrása kerülhet számba. A hangosfilm, amely a nemzetközi és anonim közönséghez szól, ezt a tapasztalatot is megváltoztatja: a Razzia német és ez csak fokozza a néző örömét, a kétféle beszéd csak még jobban aláhúzza a milió kalandos hangulatát. Kari Fröhlich, a rendező intelligens, komoly művész, az már az első ötpercben kiderül. Pontosan, natralista hűséggel ábrázolja a valóságot, de van érzése a tárgyak és környezetek poézisé iránt; még talán soha nem láttunk rohanó vonat ilyen hitelesen, füst szaguan és kormosan, de egyszermind a vonat egyhangu, kietlen és mégis lenyűgöző regényesebben megjelenni a vásznon. Minden éjszakai utazó érezte azt a banális és démoni pillanatot, mikor kinyilik a fülke ajtó és belép egy ismeretlen gyűrött ember, köszön, lerakódik, elhelyezkedik és a maga hétköznapiságában az emseri élet ezer lehetőségét érezteti. Minden ismeretlen utasban egy szökött gyilkos lappang. Fröhlich nem a történethez ragasztja hozzá a diszletet, mint a legtöbb filmrendező, hanem a milióból bontja ki a történetet. Egy aperitív pohár többet mond nála, mint más filmen egy egész álarcosbál. A történet is ügyes, bár helyenkint fölöslegesen óvatos, szemmel láthatóan meghátrál az átlagos, vagy annak vélt izlés előtt. Egy félszegen csetlő-botló fiatalember a hőse, aki önhibáján kívül rémdráma középpontjába kerül és végül egy önfeláldozó vidéki revücsillag segítségével ép bőrrel menekül. Miért sikasztott ez a jámbor fiatalember? Nem derül ki elfogadhatóan a filmből. A színészi munka azonban igazán kifogástalan: Hans Adalbert von Schlettow, a rablógyilkos, hátborzongatóan jó és főkép azért, mert nem ördögi alürökkel, hanem ellenszenves kedélyességével, förtelmes egészségével hiheti el az alakot. A kis francia színésznő, aki a revücsillagot játssza, szintén kitűnő. A nő megszemélyesítőjében, Yoselhine Gaelben, új színésznőt ismertünk meg. Nagyon csinos, szépen énekel és drámai jelenetekben kiváló produkált. Ez a film ad mindenre elszánt, gonosz banditát, jobb sorsra érdemes, lezüllött nőt és egy olyan harmadikat, aki a nőt megmenti, kiemeli eddigi életéből.

Sing-Sing (Emberek a rács mögött)

Sing-Sing a világ legnagyobb fegyházának a neve, Amerikában van természetesen, Newyorkban. A Sing-Sing-fegyház rendkívüli méretei és az ott folyó börtönélet mindig izgatták titokzatosságukkal az emberek fantáziáját. Fogalom a Sing-Sing, szinte szimbolum, amilyen valaha a Bastille volt, vagy közelebbi vonatkozásokban egykor Kufstein, a sze-

gedi Csillagbörtön. A Sing-Sing-fegyház az amerikai alvilág nagy mementója és rettegése. Csak nagynéha fegyencládások idején jönnek róla hírek, ilyenkor jutnak a külvilághoz fozslányok, melyek a rabok életéről valami keveset mondanak.

Ez a darab a kitünő Fejős László rendezésében kerül színre és szemléltető képet ad a világhíres fegyház belső életéről, az ott slynlődő rabok szomorú napjairól. Különlegesen és újat ad a film, rendkívül érdekeset. A bizarr és szokatlan környezet érzékeltetése mellett izgalmas cselekmény és egy rabláadás teszi változatossá ezt a minden tekintetben igen sikerült és értékes filmet, melyben nagyszerű szerep jut Heinrich Georgenak, a kitünő színésznek. A komor színek között üdén és frissen hat Dita Parlónak kedves figurája, a jeles Erkelenz a fogházigazgató alakjában nyújt kitünő alakítást. Általában igen érdekes és nagy teljesítmény ez a film, mely megérdemli azt az osztatlan sikert, mellyel az európai metropolisokat járja.

Die letzte Kompagnie

Conrad Veidt a főszerepben

Joe May rendezésében, a Napoleoni időkben játszódik le ez a grandiózus háborús kép, melynek főszereplője Conrad Veidt. A kitünő művész, akinek kiváló élő színjátszó-képességeit a közelmúltban tapasztalhattuk, kapitánya egy gránátoszázadnak, melynek egész létszáma, egy borzalmas ütközet után tizenkét emberre apadt le. Ez a néhány lelkes ember áll a film cselekményének középpontjában és olyan hatalmas alakításokat produkál, hogy a publikum lélekzet visszafojtva, az izgalom tetőfokán lesi a fejleményeket. Amit a rendezői ötletesség, technika, gyakorlat, gép és ember nyújtani képes, — mindent felhasználtak a cél érdekében: világsikerre vinni ezt a képet. Sikerült. Ez a film szobrot emelt Conrad Veidtnak, Joe Maynak és az Ufának. Az Ufa statisztikai osztályához befutott jelentések szerint ez a film felvette a versenyt a legnagyobb kasszasikerű képekkel és hogy nem érdemtelenül, arról garantálnak a legkiválóbb műbírálok kritikái. Ez a film kétségtelenül Romániában is diadalutját fogja járni s valóban dicséret illeti az aradi mozgószínházak vezetőségét, hogy áldozatot nem kimélve, ismét országos premierrel kedveskedik közönségének. Arad jóízű és mozikedvelő közönsége ezuttal tehát megint egy olyan csemegét kap, amely napokig szóbeszéd tárgyát fogja képezni a városban s amelyre mindig élvezettel fog visszaemlékezni.

NŐI DIVATFELÖLTŐK LEGOLCSÓBBAN

PLESZ

központi ruhaáruházában kaphatók. Irányárak : L. 650, 750, 850.

AZ ARADI KÖZLÖNY

Erdély legrégebb, legolvasottabb
leelterjedtebb napilapja!

Adesgo selyemharisrya kis hibával 78 lejtől 85 lejig!

„Adesgo“ 40-es és 51-es hibátlan, prima 105 és 135 lej! Nappa bőrkeztü I. prima bélelt 85 lejtől! Köött bélelt keztüik 38 lejtől! Szvetterek 68 lejtől! Reform nadrágok, gyapju harisnyák legolcsóbb árban! Olcsó áraitról kérem feltétlen megözödni!

Bogyó

Strada
nescu clei

Bármilyen vasuti jegy legelőnvösebb
és bármilyen vizum

A VAGONS-LITS-COOK

Utazási Világvállalat hivatalos menetjegyirodájában a Minorita-palotában.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az Erdélyi Élet kizárólagos romániai elárusítója a „PALLAS“ Lapterjesztő Vállalat CLUJ.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre . . . 600 lei
Az egyes szám ára 20 lei
Ó-Romániában . 20 lei
Jugoszláviában 5 dinár
Csehszlovákiában 4 c. k.
Amerikában 1 évre 6. d.

Orvosi hírek: hasábonként 50 lei.
Gyászjelentések: egész oldal 4000 lei, féoldal 2000 lei.

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvele-
lenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik hirdető irodá-
utján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetés-
oldalon 6 lei négyzetcm.-ként. Nyilttér rovatban 50 lei, szöveg-
közti részben 32 lei a sordij. Ünnepi számokban a hirdetések és
egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb.

Szerk. és kiadóhiv. : ARAD, Str. Cloșca (Szent László-u.) 2. - Tel. 52

Előfizetési árak egy évre: válatoknak, nagykereskedőknek és külföldre
1000 lei, nyugdíjasoknak, köztisztviselőknek 300 lei.

ak az árak olesók — minőségeink változatlanul jók!

OLDSTEIN LAJOS

DIVATÁRUHÁZA

ad, Strada Bratianu (Weitzer János-ucca) No. 2.

nyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és átkutnik, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. — A hölgy és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye!

küzet optikai és finom solingeni aczél-árakban: b...retvák, oilók stb.

ÖSZÖRÜLDE,

topaed készülékek és műlabak készítése.

ejnor Ferenc és Tsa

tikus és késmüves. Arad, Piața

ram Iancu Szabadság-tér No. 21.

Hirdessen

az

Erdélyi Életben!

Aradi bel- és külvárosi magánházak - bérházak adásvétele ügyében forduljon bizalommal a Petrán ügynökséghez, Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér 16)

Élyegzőket olcsón, jól és azonnal készít **Stampa**

Élyegzőgyár Arad, a főpostával szemben

ánházi, estélyi ruhákat fest, vegyileg tisztít

KNAPP gőz- és villanyerőre berendezett vállalata

lt Weitzer-ucca 11.

volt Magyar-ucca 10.

Muzsaynál

színházzal szemben

töny, őszi felöltő

Trench-coat

n gyári áru! Minden darab it készítmény! Mielőbb bár- vásárol, keressen fel. Mercur paros bevásárlási könyvre 6 havi hitel.

Mindennemü

zer- és csemegeárak

obb minőségben, legolcsóbban

ÉLES

zer- és csemegeüzletében

MINDEN HÁZNÁL LEGYEN

HA NINCS.-AKKOR VEGYEN!

Schubert „Tavaszi felhők az égen“ című képfői]

BCU Cluj / Central University Library Cluj